

Исимлерде теклик ве чокълукъ сайылары

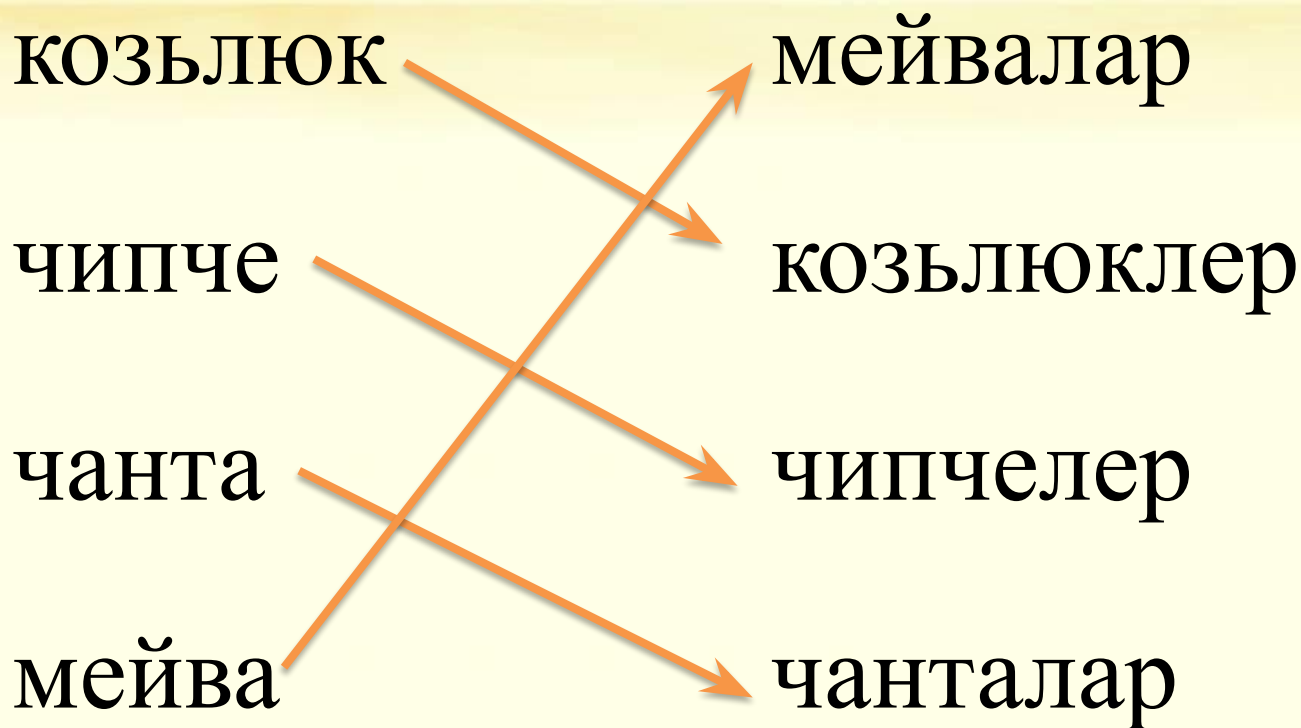
Оюн: «Догъру я да янълыш?»

1. Бу сырада тек хас исимлер: Рефат, Кача, Аюв-дагъ, Салгъыр, эким. Догъру яда янълыш?
2. Исимлер - бу предметнинъ аляметини бильдирген сёзлер. Догъру яда янълыш?
3. Бу сырада ким ? суалине джевап берген сезлер: эким, талебе, ишчи, копек, чалгъыджы, эниште. Догъру яда янълыш?
4. Хас исимлер – бу адамлар, айванлар, шеэр, койлер, дагълар ве озенлернинъ махсус адлары? Догъру яда янълыш?
5. Джыныс исимлер кичик арифнен язылалар. Догъру яда янълыш?
6. Сезлер сырасында исимлер асылында ёкъ: язды, окъуды, сызды, сары, айры, татлы, тюрлю. Догъру яда янълыш?

Берильген сёзлерни окъунъыз. Чифтини тапынъыз.

НЕТИДЖЕ

- ✓ Исимлер теклик ве чокълукъ сайыларда къулланылалар.
- ✓ Текликте къулланылгъан исимлер бир предметни анълаталар.
- ✓ Чокълукъта къулланылгъан исимлер бирден зияде предметни ифаделейлер.
- ✓ Тамырнынъ сонъки эджасы я да сеси къатты олса, чокълукъта –*лар* къошулыр.
- ✓ Тамырнынъ сонъки эджасы я да сеси йымшакъ олса, чокълукъта –*лер* къошулыр.

Вазифе №1. Метинни дефтеринъизге язып алынъыз. Исимлернинъ тюрбюни сызынъыз. Чокълута олгъан исимлерде ялгъамаларны бельгиленъиз.

Адамлар чешит тюрлю машиналар яраттылар. Оларны заводларда ишлеп чыкъардылар. Базы машиналар юк ташыйлар. Дигерлери аякъкъап, урба тикелер, басма токъуйлар. Къудретли машиналар нефть, газ, комюр къазып алалар. Машиналар захире джыймагъа ярдым этелер.

Вазифе №2. А. Одабашнынъ «Чалышыр ве огренемиз» шииринден ким энъ чокъ исим тапар?

ЧАЛЫШЫР ВЕ ОГРЕНЕМИЗ

Ягъмур насыл ягъа?
Ель неден ола?
Къар недир, буз недир?
Сув къайдан келир?
Атлар насыл яшай?
Къуртлар нелер ашай?
Балабан— кичик,
Терек— кутюк,
Не бар, не ёкъ?!
Шаркъ— гъарп,
Къолай— сарп,
Кельгенин-кечкенин,
Тарихын, дегенин
Тешкеремиз,
Огрнемиз...
Тилимизден,
Элимизден,
Сёзюмизден,

